

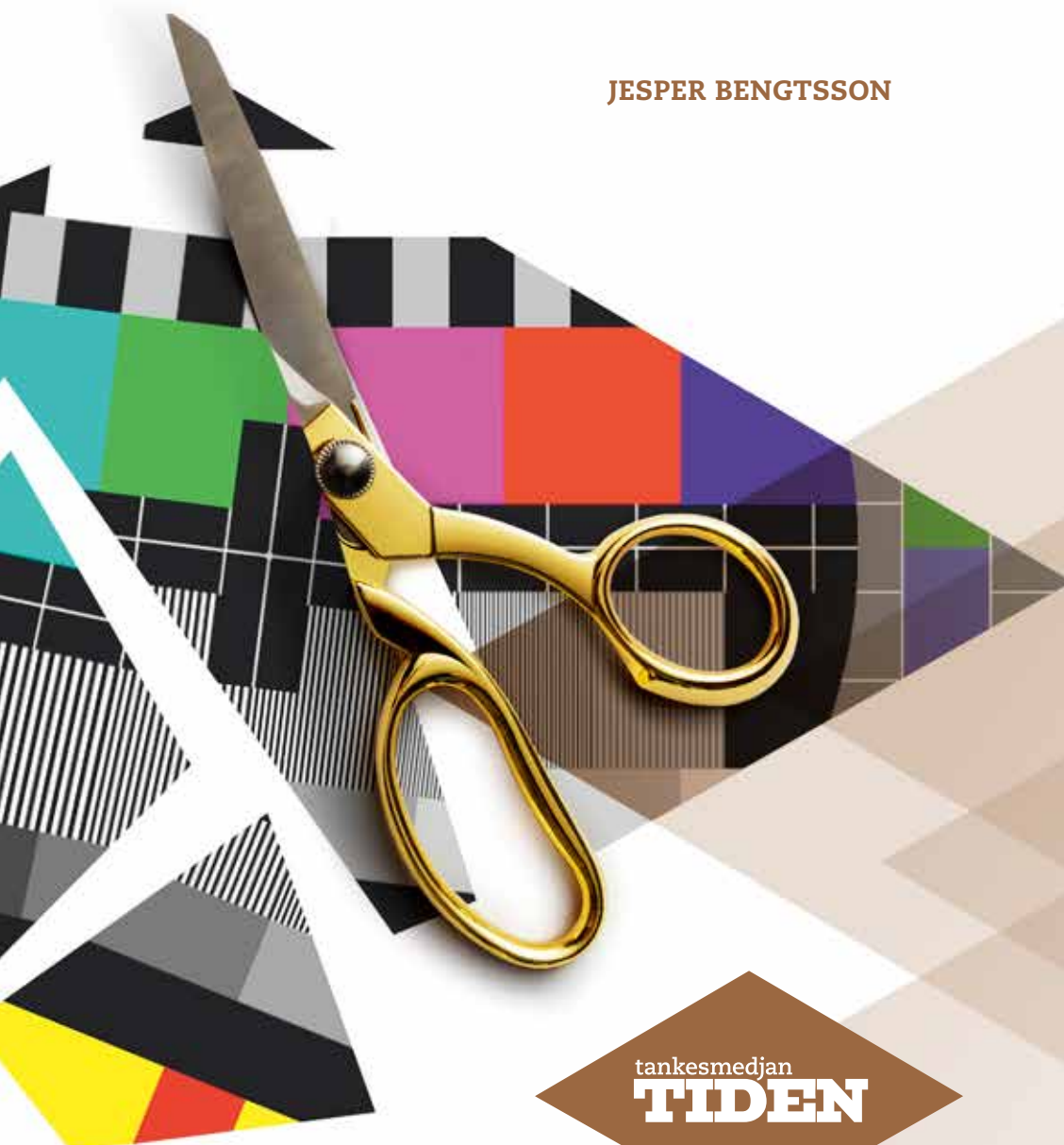
NR 1 | 2021

RAPPORT

HÖGERFRONT MOT PUBLIC SERVICE

Vad vill de tre högerpartierna
med SVT, SR och UR?

JESPER BENGTTSSON

tankesmedjan
TIDEN

ISBN: 978-91-89117-20-4

© Tankesmedjan Tiden 2021

Text: Jesper Bengtsson

Omslagsillustration: Johan Resele

Grafisk form: Johan Resele

HÖGERFRONT MOT PUBLIC SERVICE

Vad vill de tre högerpartierna
med SVT, SR och UR?

JESPER BENGTTSSON

INNEHÅLL

Kampen om journalistikens roll	7
Detta är public service	9
Detta är Granskningsnämnden	10
Starkt men polariserat stöd för public service	10
Är public service vänstervridet?	12
Sverigedemokraterna	14
Fråga av särskild vikt för SD	14
Vill behålla public service...	15
...men kapa bort stora delar	16
Kontroll, sanktioner och straff	16
Vetenskapsråd och nordisk granskning	18
Kortare sändningstillstånd	18
Direkt kontroll och bestraffning	19
Moderaterna	21
Vänstervridning	21
Inte lägga ned – smalna av	22
Skärpt granskning	23
Intern arbetsgrupp och statlig utredning	24
Kristdemokraterna	25
Kritik mot opartiskheten	25
”Ta bort krimskramset”	25
Skärpt granskning	27
Vad kan vi vänta oss av högerfronten?	29
Källor	32

KAMPEN OM JOURNALISTIKENS ROLL

Det pågår en politisk kamp om public service. Kampen handlar om dess roll, funktion och struktur. På ena sidan står de som anser att ett brett public service har en viktig roll att fylla i en tid där medieutbudet annars präglas av kommersialisering, nedläggningar och en snabb övergång till sociala medier från användarnas och annonsörernas sida. En tid då det är svårt att ta betalt för journalistik och många orter i Sverige är vita fläckar på journalistikens karta. På andra sidan står de som vill montera ned den roll public service haft under hela den period om cirka 100 år som det funnits först radio och sedan tv. De vill antingen att uppdraget ska smalna av, bara nyheter och samhällsinformation, eller också lägga ned helt.

För det första är detta en bred internationell trend. Över snart sagt hela världen pågår samma kamp, där främst populistiska högerpartier gjort public service till en av sina huvudfiender i det politiska samtalet.

För det andra handlar detta i sin förlängning om journalistikens själva uppgift i samhället. När etermedierna och de första public servicebolagen växte fram uppstod två olika sätt att se på deras roll i samhället. I USA, liksom i många andra delar av världen, valde man redan från början en kommersiell modell. Etermedierna blev privatägda och marknadsstyrda. I Sverige och många andra länder främst i Europa valde man en annan modell. Den byggde på tanken att de nya massmedierna var kraftfulla instrument för kommunikation och påverkan och att de därför borde ta ett ansvar. Tanken var att medierna är viktiga för demokratin och för kommunikationen och informationsspridningen i samhället. Etermedierna reglerades därför på ett annat sätt genom att sändningstillstånden uppläts till public servicemedier som hade ett folkbildande uppdrag och uttalat skulle förmedla nyheter och berätta om världen på ett sakligt och opartiskt sätt.

I ett samhällsklimat som blivit alltmer polariserat tycks många ha svårt att ens föreställa sig att det skulle kunna finnas en journalistik som är opartisk. En journalistik som på allvar strävar efter att belysa saker från flera olika per-

spektiv och anlägga ett kritiskt förhållningssätt till makten, oberoende av vem som för tillfället innehar den.

Från Trumps USA till Putins Ryssland. Från Dutertes Filippinerna till Lag och rättvisa i Polen. Över hela världen ser vi samma tendens att måla ut oberoende journalister som lakejer i händerna på "liberaler" eller "globalister". På andra sidan står den extrema vänstern, som på ett liknande sätt utesluter tanken på opartiskhet, även om det i det fallet snarare handlar om att journalistiken skulle vara i händerna på storkapitalet eller USA.

I Sverige har denna kritik mot journalistiken i allmänhet kommit att riktas specifikt mot public service. I synnerhet i den kritik som riktats från högern, och i den berättelsen vävs kraven på ett smalare eller helt nedlagt public service samman med påståenden om att public service är vänstervridet, kanske till och med en del av en vänsterliberal konspiration.

Det är främst sverigedemokrater, men även moderater och kristdemokrater, som aktivt driver frågan om ett avsmalnat eller skrotat public service. I dessa partier är uppfattningen också vanlig, att public service skulle vara partiskt till vänsterns fördel.

Det kan tyckas som en marginell fråga i det stora hela, men frågan om public service handlar i förlängningen om just den opartiska journalistikens roll, och därmed är det en fråga som griper rakt in i hela det demokratiska samtalet och vilken roll journalistiken bör spela i ett demokratiskt samhälle. Inför valet 2022 är detta därmed en avgörande fråga.

Den här rapporten granskar de tre nämnda partiernas inställning till public service. Den går igenom kongressbeslut från senare år, programtexter och den interna debatt som förts i frågan.

Jesper Bengtsson, februari 2021.

DETTA ÄR PUBLIC SERVICE

Definitionen av vad public service är ser lite olika ut i olika delar av världen, men i Sverige handlar det om några avgörande faktorer.

Grunden är att public servicemedierna inte ska ta ställning, de ska vara oberoende i relation till särintressen, vare sig dessa är privata, politiska, religiösa eller av annan art. De ska verka i "medborgarnas tjänst".

Svensk public service är uppdelad i tre företag, som drivs som aktiebolag. I styrelserna för dessa bolag sitter inga politiker utan företrädare från mediebranschen, jurister, författare, ekonomer och liknande. De tre bolagen ägs av en förvaltningsstiftelse. I dess styrelse sitter företrädare för partierna men inga nu aktiva riksdagspolitiker.

Detta är public servicebolagen:

Sverige Radio AB, som har fyra nationella kanaler (P1, P2, P3, P4) och P4 består av 25 lokala kanaler med redaktioner som oftast finns på den största orten i varje län. P4 har störst räckvidd, med omkring 35 procent, följt av P1, som har omkring 17 procents räckvidd.

Sveriges Television AB. SVT har fyra kanaler SVT1, SVT2, SVT Barn och Kunskapskanalen. Den senare samsänder de med Utbildningsradion. Hur många som tittar på SVT varierar förstås mycket över dagen och sett till vilket program det handlar om. Block busters som finalen i Melodifestivalen eller fredagar mellan 20 och 22 kan locka miljoner tittare, andra program bara några tusen. Mätt som andel av tittartiden (år 2019) har SVT1 26 procent, TV4 har 24 procent, SVT2 6 procent och Kanal5 5 procent.

Utbildningsradion, UR, som har till uppgift att bedriva programverksamhet inom utbildningsområdet "i allmänhetens tjänst för kunskap och lärande och bidra till att minska de ökande kunskapsklyftorna".

Public service finansieras av en public serviceavgift, som tas ut via skattsedeln. Avgiften är 1 procent av den beskattningsbara inkomsten upp till ett maxbelopp på cirka 1 300 kronor per år.

Ett sändningstillstånd från regeringen sätter ramarna för vad bolagen ska göra. Sändningstillstånden tar till exempel upp att de ska sända nyheter, kulturprogram, program för barn och unga, samt program för språkliga minoriteter och personer med funktionsnedsättning. De slår också fast att programmen ska vara sakliga, opartiska och ta hänsyn till den enskildes

privatliv. Sändningstillstånden skrivs för lång tid, för att det inte ska vara möjligt att påverka public service från regeringens sida under tiden ett tillstånd gäller. Det nuvarande tillståndet gäller från 1 januari 2020 till den 31 december 2025.

DETTA ÄR GRANSKNINGSNÄMNDEN

Granskningsnämnden för radio och tv är ett organ inom Myndigheten för press, radio och tv. Granskningsnämnden består av en ordförande, sex ledamöter samt fyra ersättare som alla utses av regeringen. I dag består nämnden av en mix av yrkesbakgrunder, några från mediebranschen men även jurister och personer med andra expertkunskaper. Ordföranden i nämnden ska vara, eller ha varit, domare.

Granskningsnämndens uppgift är att pröva om innehållet i radio- och tv-program följer de regler som finns för sändningarna, främst att beskriva verkligheten opartiskt och sakligt.

I Riksrevisionens senaste granskning (december 2020) konstaterar man att Granskningsnämndens arbete fungerar på ett i stort sett ändamålsenligt sätt. Riksrevisionen skriver att dess arbete bidrar till "god regel efterlevnad hos programföretagen. En viktig förklaring till den goda effekten är att nämnden har hög legitimitet hos programföretagen. Riksrevisionen har dock funnit vissa brister när det gäller nämndens uppföljning av handläggningstider och bedömer att det finns ett behov av att utveckla motiveringarna av vissa beslut. En förklaring till bristerna kan vara att nämnden har blivit allt hårdare belastad de senaste åren."

STARKT MEN POLARISERAT STÖD FÖR PUBLIC SERVICE

Det finns ett mycket starkt stöd för public service bland de svenska väljarna. Trots den växande debatten och kritiken från många partier, främst på högerkanten, har förtroendet förblivit påfallande högt. Och under pandemin stärktes förtroendet ytterligare, även bland de väljare som står till höger.

När SOM-institutet mätte förtroende för medierna 2019 svarade 74 procent att de hade stort förtroende för innehållet i SVT och 72 procent hade stort förtroende för innehållet i Sveriges Radio. Det är mycket höga siffror, och betydligt högre än för andra medier. TV4 fick till exempel 52 procent och Aftonbladet 17 procent.

När samma undersökning gjordes under pandemivåren 2020 hade förtroendet blivit ännu större. Hela 81 procent hade nu stort förtroende för SVT och 74 procent för Sveriges radio.

Stödet är visserligen högst bland S-, L-, C-, V- och Mp-väljare. Bland de som röstar på dessa partier hade mellan 82 (L) och 95 procent (C) förtroende för SVT och mellan 78 (S) och 89 procent (V och C) hade stort förtroende för SR.

Men även bland Moderaternas och Kristdemokraternas väljare är stödet påfallande stort. Bland Moderaterna hade 76 procent förtroende för SVT 2019 och hela 82 procent 2020. För Kristdemokraternas väljare var siffrorna 73 respektive 80 procent. Stödet för SR ligger på ungefär samma nivåer.

Det partis väljare som utmärker sig är Sverigedemokraternas, där hade 46 procent förtroende för SVT och 47 procent förtroende för SR 2019. Men under pandemin ökade det till 57 respektive 54 procent.

Kritikerna av public service brukar hävda att stödet trots allt har minskat över tid, och det är helt sant. Som många andra institutioner i samhället har förtroendet minskat under de senaste decennierna. Men dels är det fortsatt mycket högt, högre än för de flesta andra samhällsinstitutioner. Dels måste det minskade stödet ses mot bakgrund av att ett närmast oändligt antal nya kanaler har tillkommit sedan public services toppnoteringar i förtroendemätningarna. I det perspektivet håller public service ställningarna påfallande väl.

Och Sverige är inte unikt. Enligt en förtroendeundersökning från PEW research center är public service enligt nyhetskonsumenterna den viktigaste nyhetskällan i sju av åtta europeiska länder.

ÄR PUBLIC SERVICE VÄNSTERVRIDET?

En vanligt förekommande kritik som ofta lyfts fram från högerhåll rör public services förmåga att vara sakligt och opartiskt. Alla de tre partierna argumenterar för att det på senare år riktats allt starkare kritik mot public service. Alla tre talar om en vänstervridning. Men hur är det egentligen? Har de rätt?

Det saknas förvisso inte exempel på åsikter i den riktningen. Ett antal debattörer på högerkanten och politiker från de tre partierna har hävdad detta under lång tid. Men enligt medieforskaren Lars Nord finns det inte mycket inom forskningen som pekar på att de skulle ha rätt i sin kritik. I en intervju med TT i oktober 2019 säger han:

– När vi gör studier av innehåll kring politik, framför allt i samband med valrörelser, det har gjorts i många år i Sverige, kan man säga att det inte finns någon genomgående trend att någon, till exempel Moderaterna, skulle komma illa ut i en sådan bevakning. Det finns inga tecken på att medierna, och i synnerhet inte public servicemedierna, snedvrider systematiskt utan det är alltid i något val något parti som kommer sämre ut, ibland beroende på att man är inblandad i skandaler eller får skarp kritik.

Hans kollega Jesper Strömbäck är inne på samma linje och konstaterar att det inte går att se något mönster i vilket eller vilka partier som gynnas i olika valrörelser. Strömbäck skriver:

Om medierna vore höger- eller vänstervridna skulle samma partier gynnas eller missgynnas i alla valrörelser, men det finns det helt enkelt inget forskningsmässigt stöd för. Det är olika partier som gynnas och missgynnas i olika valrörelser, vilket talar starkt för att det som har betydelse är vilka nyhetsvärderingar som görs. Inte vilka politiska värderingar som ägare, redaktörer eller journalister har.

En betydande del av kritiken tar stöd i de mätningar av journalisternas partisympatier som gjorts av medieforskaren Kent Asp. Dessa visar att journalister i allmänhet och särskilt på public service röstar rödgrönt. Men inte ens Asp kunde dra slutsatsen att detta påverkar nyhetsförmedlingen eller innehållet. Tvärtom menar han att de flesta reportrar gör ungefär samma bedömning av vilka vinklar som är intressanta och vilken nyhetsvärdering som ska göras. Och generellt spelar politiska sympatier mindre roll i dag än för 30 år sedan. Asp menar med andra ord att journalisterna klarar av att vara professionella och opartiska i sin yrkesroll.

Däremot, påpekar Lars Nord, har förtroendet för public service politiserats. Förtroendet är lägre bland högerpartiernas väljare, särskilt Sverigedemokraternas. Men även i dessa grupper är det påfallande stor andel som ändå säger sig ha förtroende för public service, och stödet har dessutom ökat på senare år.

Att det finns en debatt om något är med andra ord inte detsamma som hur det ser ut i verkligheten.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Sverigedemokraterna, SD, är det parti som allra tydligast tagit ställning för kraftiga förändringar och som dessutom ofta och gärna hävdar att det stora problemet är att public service inte är sakligt och opartiskt. Tvärtom menar Sverigedemokraterna att public service är extremt vänstervridet. Efter en intervju i Morgonpasset i P3 i augusti 2018 sade partiledaren Jimmie Åkesson att han hade lagt ned hela P3 om han varit chef för kanalen.

– Jag tycker att det är vänsterliberal smörja, sade Åkesson i protest mot ett antal satiriska inslag som i programmet hade varvats med frågorna till honom. En intervjuform som hade varit densamma för alla partiledare när de intervjuats i Morgonpasset.

Hans kommentar liknar, som vi snart ska se, själva kärnan i Sverigedemokraternas kritik mot public service. En argumentatorisk frontlinje som används när partiet ska lägga grunden för sina förslag till förändringar och ökad statlig kontroll av public service.

FRÅGA AV SÄRSKILD VIKT FÖR SD

Alla partier uppger i sina program och förslag att public service är en viktig fråga, men inget parti är så engagerat i frågan om att förändra public service som SD. Där andra partier som vill se stora förändringar främst fokuserar på att skala av public service de mest populära programmen och göra det smalare är SD inriktat på bredare och mer genomgripande förändringar. I en debattartikel i DN den 20/11 2019 skrev bland andra partiets kulturpolitiska talesperson Aron Emilsson:

Att enkom föreslå budgetneddragningar utan en parallell översyn av formerna, såsom vissa förespråkar, blir endast ett förslag om att försämra den grundläggande informationsinfrastruktur som public service är, och inte ett förslag om hur public service ska reformeras.

Sverigedemokraternas starka fokus märks i den offentliga debatten, där både centralt aktiva och regionala och lokala politiker ofta skriver debattartiklar, insändare och gör inlägg i sociala medier om att public service är vänsterliberalt och måste reformeras i grunden. Det märks även i riksdagens arbete. Som exempel kan nämnas att när riksdagens konstitutionsutskott i mars 2020 behandlade 24 motioner som rörde mediefrågor handlade elva av dem om public service, och hela sex av dessa motioner var skrivna av Sverigedemokrater.

VILL BEHÅLLA PUBLIC SERVICE ...

Om man läser SD:s programtexter och jämför med partiets företrädares kommentarer om och hårda kritik av public service framstår partiet ändå som något kluvet i sin inställning. För samtidigt som public service framställs som en vänstervriden medieplattform som är både osaklig och partisk, så ger partiet på ytan ett relativt starkt stöd för public service. Man skriver att public service "är att betrakta som ett samhällsintresse, som fortsatt ska arbeta med att förmedla kvalitativ samhällsinformation och ett brett utbud av svensk och nordisk film till svenska folket". Det beskrivs också som en pusselbit i ett mediasystem, där statliga och kommersiella aktörer kan sporra varandra till en så saklig och nyanserad medierapportering som möjligt.

Partiet betonar public services roll för nyhetsförmedlingen, inte minst lokalt och regionalt, och för att det ska finnas en saklig och opartisk kanal i lägen där det behöver komma ut viktig samhällsinformation. I en motion undertecknad av bland andra partiets kulturpolitiska talesperson Aron Emilsson skriver man:

Utifrån partiets socialkonservativa och nationalistiska utgångspunkt är det av yttersta vikt att det finns en medial aktör som skapar kvalitetsinnehåll på svenska språket, har till uppdrag att spegla hela vårt land och vara tillgängliga för samtliga medborgare oavsett enskilda medborgares fysiska förutsättningar.

Även Emilssons partikamrat Linus Bylund menar att public service är viktigt, men att detta främst beror på att public service som inga andra mediebolag har den potentiella förmågan att stärka den nationella gemenskapen. Linus Bylund sitter i styrelsen för Förvaltningsstiftelsen, som äger public service, och har därmed en formellt viktig funktion i SD:s samlade mediepolitik. I en intervju i Fokus säger han:

– Det finns egentligen bara ett argument för public service, och det är att skapa gemenskap i vårt land, säger han. Det finns ju många som gör nyheter och samhällsprogram lika bra eller bättre än public service. Men just detta att det är vår, svenskarnas tv och radio är mitt enda skäl för public service. Då måste man anpassa programinnehållet efter det.

Det finns egentligen bara ett argument för public service, och det är att skapa gemenskap i vårt land.

LINUS BYLUND

Bylund argumenterar alltså för en mer styrande hållning gentemot public service. En linje som vi snart ska se återkommer i flera uttalanden och förslag från SD.

... MEN KAPA BORT STORA DELAR

Flera av partiets förslag handlar om att begränsa public service, göra det smalare och kapa bort delar av det nuvarande programinnehållet. I en riksdagsmotion skriver man att:

... de tre bolagen ägnar en stor del av sin tid och sina resurser åt mer lättsamma program. Som exempel stod budgeten för underhållning under 2017 för över 20 procent av programkostnaden, vilket nästan motsvarar den totala satsningen på nyheter. I SVT erbjuds filmvisning och andra typer av underhållningsprogram, samtidigt som SR sänder närapå lika mycket musik som vissa privatägda musikkanaler.

I en motion från riksdagsledamoten Markus Wiechel sägs att public service bara ska tillhandahålla sådant material som "inte tillgodoses av redan aktiva privata aktörer och det ska vara samhällsnyttigt". Detta skulle i praktiken innebära en mycket kraftig avgränsning av uppdraget och – förstås – därmed även en kraftig begränsning av public services räckvidd och genomslag.

Partiet föreslår vidare en sammanslagning av de olika public servicebolagen och anser att det "är otidsenligt att ha separata Public servicebolag för olika format, där ett bolag sänder radio och ett annat sänder TV samtidigt som de sprider information genom text på sina webportaler".

Inom partiet finns också en rad politiker som vill göra än mer drastiska förändringar av strukturen kring public service. I en motion till partiets landsdagar 2019 krävde 17 SD-politiker, bland dem riksdagsledamöterna Josef Fransson, Martin Kinnunen och Johnny Skalin, att public service borde beskäras ännu mer. Dessutom ville de att pengarna till public service ska hanteras som vilken annan post i statsbudgeten som helst, alltså inte vara frikopplad och hanteras av public service självt. Dessutom förordade de en privatisering av SVT2 och P3. Förslaget röstades dock ned av partiets landsdagar.

KONTROLL, SANKTIONER OCH STRAFF

Sverigedemokraternas ambitioner att smalna av och strukturera om public service överskuggas dock av den väldiga kritik mot innehållet i SVT och SR, och det som verkligen utmärker SD jämfört med alla andra riksdagspartier är ambitionen att på ett tydligare sätt granska och styra just innehållet.

Kritiken bygger på uppfattningen att public service ger uttryck för en vänstervriden världsbild. Denna uppfattning finns som vi ska se i alla de tre granskade partierna, men är allra tydligast i Sverigedemokraterna, där åsikten verkar delas av en bred majoritet av de aktiva, från lokalpolitiker till partiledaren.

– Det vänsterliberala greppet om public service är totalt, som en titan håller de sakligheten fången. Detta är fel, sa Michael Erlandsson, SD-ombud från Kalmar län vid partiets Landsdagar 2019.

Det vänsterliberala greppet om public service är totalt, som en titan håller de sakligheten fången.

MICHAEL ERLANDSSON

Christian Lindefjärd från Stockholms län fyllde i:

– Den så kallade opartiskheten i public service är ett skämt. Låt det här bli ett lämmeltåg från Oxenstiernsgatan till Arbetsförmedlingen, sa Christian Lindefjärd.

Finn Lundström, företrädare för partiets ungdomsförbund Ungsvenskarna, var också djupt kritisk och menade att deras medlemmar ville gå längre än partiet och sade att en av hans medlemmar ville ”riva byggnaden och salta jorden därunder”.

I februari 2020 skrev riksdagsledamöterna Aron Emilsson och Angelika Bengtsson en debattartikel i Aftonbladet där de bland annat hävdade att det finns en ”kraftig slagsida åt vänster inom public service”. Andra ledande partiföreträdare går längre. Under 2016 gjordes en journalistisk granskning av Mehmet Kaplan, som då var minister i regeringen, som ledde till att Kaplan avgick. Journalisten Emanuel Karlsten skrev då en tweet: ”Kommer ni ihåg när högerpolitiker brukade håna journalister för att favorisera och gulla med Miljöpartiet?”

Detta fick Linus Bylund, som alltså är Sverigedemokraternas representant i Förvaltningsstiftelsen, att kalla journalistkåren för ett ”SKÄMT” och även skriva:

Ni är och förblir denna nations fiender tills ni begriper och fullt ut, utan om eller men, börjar tillämpa konsekvensneutralitet i ert arbete.

Åkessons kommentar om att P3 skulle vara vänstervridet ska alltså ses i detta sammanhang. I samma intervju sade Åkesson även att han hade lagt ned P3 om han varit chef för Sveriges Radio.

Retoriken påminner mycket om den som använts av partiet Lag och rättvisa i Polen eller Fidez i Ungern, för att retoriskt motivera avskedanden av journalister och chefer och skapa kontrollmekanismer av public service i dessa länder. Det påminner också om de verbala angrepp mot oberoende journalister som Donald Trump gjort i USA sedan han gav sig in i politiken för fem sex år sedan. Även

dessa partier och politiker har utmålat journalister och allmänhet och (i fallen med Ungern och Polen) public service i synnerhet som styrt av vänsterliberala intressen och "globalister" som inte är opartiska.

Vi återkommer till retorikens betydelse för synen på public services innehåll, men ska först studera vad SD föreslår konkret för att kontrollera och styra public service tydligare. Förslagen går att dela in i sådana som handlar om strukturen och sådana som handlar om synen på public serviceuppdrag och viljan att styra hårdare inom ramen för existerande regler.

VETENSKAPSRÅD OCH NORDISK GRANSKNING

SD riktar särskilt in sig mot Granskningsnämnden, som vid en anmälan prövar om innehållet i public service följer reglerna om saklighet och opartiskhet. I sin argumentation använder sig SD:s företrädare ofta av rapporten *Sakligheten* i SVT och SR som togs fram 2016 av tankesmedjan Timbro. Rapporten menar, på tvärs mot bland annat Riksrevisionens granskningar, att nämnden inte fungerar som den borde. Bland annat för att den, likt en domstol, bara bedömer de fakta som parterna i en anmälan presenterar och inte tar fram egna fakta. I linje med andan i Timbrorapporten föreslår Sverigedemokraterna inrättandet av ett vetenskapsråd, med forskare och experter, som ska kontrollera att saklighet och fakta är korrekta i ett anmält inlägg.

En modell där sändningstid avsätts för ett program med rättelser skulle kunna vara ett alternativ.

I en motion till riksdagen har ett antal sverigedemokratiska riksdagsledamöter även föreslagit att Granskningsnämndens ledamöter inte ska utses av regeringen utan av en parlamentariskt sammansatt grupp där partierna ska vara representerade proportionerligt efter hur stora de är i riksdagen.

Sverigedemokraterna vill även att det ska åläggas programföretagen att tydligare exponera rättelser och fällningar i Granskningsnämnden. 2017 skrev några av partiets ledande företrädare i ett yttrande i kulturutskottet att "En modell där sändningstid avsätts för ett program med rättelser skulle kunna vara ett alternativ".

Partiet föreslår även ett nordiskt samarbete för utvärdering av innehållet. De olika nordiska public servicebolagen ska upprätta ett system för att regelbundet granska varandra. "På så sätt kan de olika ländernas public servicebolag dela med sig av sina styrkor till varandra, och minska risken för ensidig rapportering", skriver Sverigedemokraterna.

KORTARE SÄNDNINGSTILLSTÅND

En fråga som inte blivit särskilt omdiskuterad men som SD själva uppger är av stor vikt för partiet är den om sändningsperioderna. Det har länge ansetts viktigt att public services sändningstillstånd gäller under en lång period för att det ska bli svårare att från politisk sida påverka utbud och innehåll i public service. I arbetet med propositionen *Ett modernt public service nära publiken* föreslog regeringen att perioderna skulle förlängas. Förslaget ogillades av bland andra Sverigedemokraterna. ”Vi anser att sändningsperioderna bör vara avsevärt kortare”, skrev man i en motion med anledning av propositionen. Partiet specificerade inte hur långa sändningsperioder man vill ge public service, men uppenbarligen avsevärt kortare än vad som är fallet i dag.

DIREKT KONTROLL OCH BESTRAFFNING

Länkar man sedan synen på strukturen med Sverigedemokraternas syn på styrningen av public service vilket uppdrag dess bolag bör ha framträder bilden klarare. I februari 2020 begärde partiet att kulturutskottet i riksdagen skulle kalla in chefer på SVT och SR för att diskutera frågor om opartiskhet och saktlighet. Skälet var att Sverigedemokraterna i utskottet hade reagerat på ett studiosamtal om ungdomsbrottslighet i SVT:s Morgonstudion och SR:s program P3 med Rebecca och Fiona.

– Det är frågor vi har lyft som har sin upprinnelse inte minst i förra torsdagens inslag i Morgonstudion där man diskuterade ungdomsrånen, med ett mycket ensidigt perspektiv, sade Aron Emilsson, kulturpolitisk talesperson för Sverigedemokraterna.

Kravet möttes av mycket hård kritik från andra partier, liksom från journalister och mediechefer. Man uppfattade att SD ville styra direkt över public services utbud.

I ett annat sammanhang har den ännu mer hårdföra mediepolitikern Linus Bylund sagt att journalister inom public service måste kunna straffas för opartiskhet. I tidningen Fokus sade han:

*Jag vill ju se mer personifierad repressaliermöjlighet för Granskningsnämnden.
Det finns ju människor som är ansvariga för innehållet för respektive program.
Det måste finnas ett personligt ansvar.*

Det ska med andra ord inte bara vara företaget eller en ansvarig utgivare som kan straffas.

– Det är ingen som blir av med lönen i två månader, eller får sparken. Det hotet måste finnas där, sade Bylund.

I samma anda har riksdagsledamöterna Robert Stenkvist och David Lång motiönerat i riksdagen att det ska kunna riktas sanktioner mot programansvariga när "allvarliga brott mot sändningstillstånd sker". I en intervju i tidningen Arbetsvärlden fick Robert Stenkvist frågan om deras förslag inte riskerade att påverka den journalistiska friheten. Stenkvist svarade:

– Ja, det kan det göra. Men vi menar ju inte att chefer ska gå omkring på synålar.

Sverigedemokraterna påpekar också ofta att de anser att public services uppdrag bör förändras. De vill ta bort den del av uppdraget som handlar om mångfald, att det ska finnas en bred representation i public servicekanalerna. Samtidigt är de mycket noga med att betona att public service ska bli bättre på att spegla ett bredare spektrum av åsikter, underförstått Sverigedemokraternas väljares åsikter och värderingar. Att spegla samhället handlar inte om kön eller etnicitet utan snarare om åsikter. Uppdraget bör enligt SD också handla mer om att spegla svensk kultur och sammanhållningen i Sverige. I en motion i riksdagen skriver man att "mer resurser kan till exempel tillföras producerandet av högkvalitativ journalistik och storslaget svenskt drama, som utspelar sig i svenska miljöer i nutid, framtid och dåtid".

– Uppdraget bör handla mer om att bygga sammanhållning, bygga kulturarvet och fokusera på den lokala nyhetsbevakningen, säger Jimmie Åkesson i en intervju.

MODERATERNA

Moderaternas formella partilinje är att beskriva public service som en viktig del av det svenska demokratiska systemet. Public service ska vara ett offentligt rum för diskussion samt bidra till svensk kulturproduktion och nyhetsjournalistik. I sitt valprogram inför valet 2018 skrev partiet att public service ”har en särställning i medielandskapet”. Samtidigt har det länge funnits en skepsis mot public service i de moderata partileden. Ända sedan radio- och tv-monopolets tid har Moderaternas aktiva medlemmar lärt sig att misstro public service och förorda privata alternativ. Ett modernt exempel på denna syn är riksdagsledamoten Lars Beckman från Gävle, som efter att Moderaterna i Stockholm röstat för att helt lägga ned public service twittrade:

*Vilka länder har en sämre demokratisk utveckling som saknar statliga etermedier?
Vilka länder med starka statliga etermedier som Kina, Nordkorea och Kuba är mest demokratiska?*

På senare år har det också skett en glidning mot en än mer kritisk hållning. På flera punkter delar Moderaterna och Sverigedemokraterna syn på public service, medan de på andra punkter inte är överens.

VÄNSTERVRIDNING

Till att börja med finns det även inom Moderaterna en utbredd uppfattning att public service inte klarar av att leva upp till kraven på saklighet och opartiskhet. Det är inte fullt lika aggressivt uttryckt bland moderater som bland SD-anhängare, men ändå mycket vanligt förekommande.

I samband med att SR publicerade en nyhet om tiggeriförbud i Sölvesborg, som styrs av M och SD, twittrade den tidigare moderata riksdagsledamoten Gunnar Axén:

Det är exakt så här public service hårfint (ibland grovt) vänstervridet nyhetsrapporteringen.

På Moderaternas partistämman 2019 sade riksdagsledamoten Edward Riedl att "huvudproblemet är att public service är vänstervridet". I en debattartikel i Västerbottens-Kuriren utvecklar han sin kritik:

Programserier m.m. kan vara vänstervridet genom val av frågeställningar men varje enskilt inslag klarar gränsen. Inget av detta går i dag att granska eller fälla vilket urholkar förtroendet för Public Service då de går fria.

Det måste bli mer saklighet, mindre vänster och ideologiskt trams.

CHRISTOFER FJELLNER

Liknande kritik hörs regelbundet från moderata och liberala debattörer och från partiaktiva, både gräsrotter och förtroendevalda. "Det måste bli mer saklighet, mindre vänster och ideologiskt trams", sade till exempel Christofer Fjellner från

partistyrelsen på partistämman 2019. Och när samma stämman fattat sina beslut om hur public service borde förändras sade partisekreteraren Gunnar Strömmer:

– Jag kan konstatera att många som själva är aktiva i politiken, inte minst till höger, upplever från tid till annan att vinklingen inte är helt opartisk.

Denna upplevelse har, som vi snart ska se, på senare år fått ett bredare genomslag i partiets formella politik.

INTE LÄGGA NED – SMALNA AV

Det finns ett tryck internt i partiet för att public service ska läggas ned helt. I maj 2019 beslutade det mäktiga Stockholmsdistriktet inom Moderaterna att public service helt borde skrotas. Kravet restes av Moderata ungdomsförbundet, som ett tillägg till en motion om en "genomlysning" av public service. Det vann stämmans gehör med röstsiffrorna 109 mot 77.

Det var första gången som ett moderat länsförbund röstade för att ta bort public service, och det uppfattades som symboliskt viktigt att det gjordes i det område där Moderaterna är starkast. I valet 2018 fick partiet drygt 26 procent av rösterna i Stockholms län.

Kravet att skrota public service drivs hårt av ungdomsförbundet, som bland annat beslutade om frågan på sin stämman 2018. Vid samma stämman beslutade ungdomsförbundet att staten bör lägga 0 kronor på kultur.

I en intervju inför att hon skulle väljas som ny ordförande för MUF motiverade Matilda Ekeblad nedläggningen av public service:

– Det kanske är bra med långa intervjuer och Agenda, men jag tror att andra

aktörer skulle kunna göra det lika bra. Sänk skatten med en hundralapp i stället så har alla råd med Netflix.

Frågan drevs sedan av ett antal ombud på Moderaternas stämma 2019. Men där valde majoriteten en annan linje. Moderaterna vill i stället banta public service. Den avgiften människor betalar via skattsedeln ska gå till nyheter och fakta-baserade program.

Samtidigt öppnar Moderaterna i sin nya mediepolitik för att låta underhållningen och sporten i public service vara reklamfinansierad.

Exakt hur mycket public service ska krympa framkom inte av stämmobeslutet, men partiet tillsatte också en arbetsgrupp för att se över den samlade mediepolitiken.

En antydning om nivåerna fanns möjligen i de motioner som inlämnats till stämman. I en av dem skriver Anders Hedman från Bollnäs att kostnadsnivån borde kunna sänkas från dagens cirka åtta miljarder till omkring en–två miljarder kronor. Ett annat belopp som nämns återfinns i en motion till riksdagen skriven av Sten Bergheden:

Genom att halvera antalet kanaler, se över ekonomin samt förtydliga public services uppdrag borde det även gå att halvera kostnaden för public service och därmed ta bort eller sänka tv-skatten avsevärt.

Moderaterna beskriver det dock inte som nedskärningar utan som att programutbudet ska "vässas". Lite oklart vad som ska bli skarpare om nedskärningarna blir så kraftiga.

Inom Moderaterna finns även en påtaglig rädsla för att public service ska konkurrera ut privata aktörer på mediemarknaden och man vill bland annat se en nyordning för den så kallade förhandsprövningen. Denna innebär i dag att public servicebolagen ska anmäla till regeringen när de skapar nya tjänster. Moderaterna vill att detta i stället ska anmälas och kontrolleras av en oberoende institution.

SKÄRPT GRANSKNING

Även Moderaterna förordar en skärpt granskningsfunktion för public service. I sin retorik gör de samma sorts samband som många sverigedemokrater, nämligen att den ökade kritiken mot public service för bristande saklighet och opartiskhet gör att kontrollmekanismerna bör stärkas. I sitt valprogram från 2018 skriver partiet att man vill ge ökad "legitimitet för public service genom tydligare uppföljning och former för granskning av saklighet och opartiskhet".

I en motion från 2019 skriver riksdagsledamöterna Lars Beckman och Jan Ericson:

Granskningsnämnden för radio och tv är i dag en ganska tandlös verksamhet, som dessutom saknar sanktionsmöjligheter. För att stärka legitimiteten för den framtida finansieringen av public service och för att öka förtroendet för mediebolagens opartiskhet och saklighet bör granskningsverksamheten stärkas. Dessutom bör någon form av sanktionsmöjligheter vid brott mot regelverket övervägas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Även riksdagsledamoten Sten Bergheden är inne på samma tema i en riksdagsmotion. Han argumenterar för att det ska göras ”en grundlig utredning om public services sätt att arbeta och förmedla samhällsinformation”.

Vad menas då med skärpta sanktionsmöjligheter? Moderaterna har i nuläget ingen officiell linje i frågan, men Lars Beckman är mer tydlig vad han avser med sitt och Ericsons förslag. Till skillnad från SD:s förslag att straffa enskilda journalister vill de båda rikta in sig mot bolagen som sådana.

– I dag blir det en uppläsning i Aktuellt men vi tycker att det borde få ekonomiska konsekvenser för programföretagen, säger han till tidningen Arbetsvärlden, och tillägger:

– Det skulle leda till ett system där man ser till att man har rätt faktauppgifter.

Däremot var Moderaterna tydlig kritiska till Sverigedemokraternas förslag om att kalla in företrädare för public service till riksdagens kulturutskott för att kritisera enskilda program.

– Det är inte politikens roll, vi ska inte granska på tablnivå. Vi sätter sändningstillståndet, då kan vi kalla in chefer och vd:ar för att ställa frågor, sade riksdagsledamoten Lotta Finstorp i en kommentar.

Moderaterna var dock inte främmande för att kalla in chefer för public service till utskottet, men då för att tala om verksamheten och hur den generellt lever upp till kraven i sändningstillståndet.

INTERN ARBETSGRUPP OCH STATLIG UTREDNING

När frågan om public service debatterades på Moderaternas stämma 2019 blev beslutet generellt och övergripande. Detaljerna i partiets politik hänvisades till en arbetsgrupp, som ska skriva fram en ny samlad mediepolitik från Moderaternas sida. Samma linje, att utreda vidare, har partiet drivit i riksdagen, där man efterfrågar en statlig utredning som ska se över både bredden och kontrollen av public service.

KRISTDEMOKRATERNA

På samma sätt som de båda andra partierna talar Kristdemokraterna sig varma för public service i generella termer. Public service är en viktig del av den svenska demokratin, som bärare av saklig information och nyhetsförmedling till breda grupper i det svenska samhället.

I partiets principprogram, både i versionen från 2001 och i den senaste revideringen från 2015, står det att:

Public service ska tillhandahålla oberoende och saklig nyhetsförmedling liksom ett brett och högkvalitativt kulturutbud. En viktig del av uppdraget är att göra utbudet tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och möta minoriteters behov och önskemål.

Men på samma sätt som i andra partier finns det en diskussion inom partiet om att public service skulle vara vänstervridet.

KRITIK MOT OPARTISKHETEN

I samband med valet till Europaparlamentet 2019 utsattes kristdemokraten Lars Adaktusson för en granskning av sina ställningstaganden i abortfrågan. Partiledaren Ebba Busch gick till hårt motangrepp och skrev om "statstelevisionen, statsradion och Dagens Nyheter", som "köper motståndarnas förvridna bild". Hennes partikollega Roland Utbult uttryckte sig något mera diplomatiskt, men i samma anda:

– Personligen har jag inga kommentarer, utan när det gäller public service är vi i grunden positiva till deras arbete. Det finns ju en gammal syn att det är lite vänsterinriktat på public service, och det finns tendenser kvar, men jag tror att det har minskat med åren då de gamla revolutionärerna avtar i antal, säger Roland Utbult.

I en motion 2019 skriver Roland Utbult och en rad andra kristdemokratiska riksdagsledamöter:

Utan att värdera enskilda ärenden som behandlats konstaterar vi att kravet på opartiskhet och saklighet har väckt stor debatt – en debatt som förtjänar att tas på allvar, inte minst utifrån programföretagens legitimitet hos allmänheten.

I tidningen Dagen skrev den tidigare riksdagsledamoten Stefan Svanström:

Public service har även problem med sin politiska opartiskhet. Medieforskaren Kent Asp har upprepat uppmärksammat att det finns en stor dominans för röd-gröna sympatier på Sveriges Radio och SVT, inte minst på samhällsredaktionerna. Fångade i sin egen filterbubbla väljs allt oftare nyhetsvinklar där redaktionerna inte ens reflekterar över att det som framförs är vänsteråsikter snarare än objektiva fakta.

Bara för några veckor sedan publicerade exempelvis Ekot en mindre smickrande genomgång av den nya moderatledaren Ulf Kristerasons karriär, direkt kopierad från vänstervridna webbtidningen Dagens Arena.

”TA BORT KRIMSKRAMSET”

Det finns alltså en betydande samstämmighet mellan Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna i synen på public services förmåga att vara opartiskt och sakligt, även om det inom både M och KD finns politiker som uttrycker sig betydligt mer försiktigt och diplomatiskt än SD-politikerna. Det finns även stora likheter i de övergripande tankarna kring hur public service ska reformeras. I en uppmärksammat debattartikel i Dagens Nyheter på hösten 2019 skrev Kristdemokraternas partisekreterare Peter Kullgren att partiet nu ville smalna av public services uppdrag. Man ville ta bort ”krimskramset” från SVT, SR och UR. Och på partiets hemsida kan man läsa en formulering som till en del liknar den från principprogrammet, men som nu fått några viktiga tillägg:

Kristdemokraterna ska verka för att värna public service, som ska finnas tillgängligt brett i de kanaler som människor använder. För att stärka public service legitimitet över tid behöver uppdraget smalnas av och ges ett huvudsakligt fokus på samhällsinformation, oberoende och saklig nyhetsförmedling nationellt och regionalt, samt därutöver ett högkvalitativt kulturutbud. En viktig del av uppdraget är att göra utbudet tillgängligt för personer med funktionsnedsättning och möta minoriteters behov och önskemål.

Här kan man också notera att partiet har definierat om begreppet ”brett”. I stället för den vanliga definitionen, att public service ska ha ett brett innehåll eller att

de program man producerar i public service ska nå ut brett, så skriver Kristdemokraterna att public service ska ”finnas brett i de kanaler som människor använder”. Den exakta betydelsen av detta får anses vara något oklar, men det verkar tydligt att det i alla fall betyder att uppdraget för public service ska smalnans av. Partiledaren Ebba Bush har i flera intervjuer sagt att public service inte längre bör ägna sig åt breda nöjesproduktioner som konkurrerar med de kommersiella mediernas. Om partiet får inflytande efter nästa val lovar hon att driva kravet på en renodling av verksamheten till nyhetsförmedling i hela landet.

En skillnad mot Moderaternas mediepolitik är att Kristdemokraterna inte tycks förorda en reklamfinansiering av delar av public serviceutbudet. Tvärtom har partiet i riksdagen argumenterat emot även den sponsring som finns inom dagens public service, med ambitionen att denna ska begränsas. Det finns också röster inom partiet som argumenterar för att det utbud som kan anses vara public services uppdrag inte nödvändigtvis måste produceras eller distribueras av just public service. Det går att tolka som att även privata aktörer skulle kunna få del av public servicepengarna. I en debattartikel i Dagen skriver den tidigare riksdagsledamoten Stefan Svanström:

Programmen måste dock inte nödvändigtvis produceras eller sändas av någon public servicekanal. Med moderna distributionsmetoder minskar betydelsen av tablå-tv till förmån för streamat innehåll på öppna plattformar. Genom att på detta sätt smalna av och begränsa public serviceuppdragets omfång, kan licensavgiften – eller den framtida skatten – sänkas. Det programinnehåll som kan bära sig på reklamintäkter kan därtill överlåtas på privata ägare.

SKÄRPT GRANSKNING

Uppfattningen att public service är ”statstelevision” eller vänstervridet eller – mer diplomatiskt – har problem med opartiskheten leder även Kristdemokraterna till slutsatsen att granskningen av innehållet i public service bör bli skarpare. När det gäller exakt hur detta ska göras är partiet dock inte lika tydligt som Sverigedemokraterna. Det finns mycket som tyder på att partiet just nu inte vill gå lika långt. När Aron Emilsson ville kalla in företrädare för public service till kulturutskottet för att fråga ut dem om enskilda program röstade Kristdemokraterna emot detta.

– Den här gången ville de att vi skulle ta ställning till ett enskilt program, det var det som gjorde att jag tackade nej, sade Roland Utbult efter mötet.

Han var dock öppen för att kalla in företrädare för public service för att prata mer generellt om uppdraget.

Det finns också röster inom partiet som argumenterar för att det utbud som kan anses vara public services uppdrag inte nödvändigtvis måste produceras eller distribueras av just public service.

Annars har Kristdemokraterna fokuserat på att skärpa Granskningsnämndens uppdrag. I en kommittémotion från 2017 skriver Roland Utbult bland annat att nämnden borde få ett tydligare ansvar att på egen hand reda ut vad som är sakligt vid en anmälan, och dessutom att nämnden bör få tydligare sanktionsmöjligheter, till exempel genom att dela ut straffavgifter till bolag som fälls. Den som blir fälld ska också få ökad plikt att tydligt berätta för tittare eller lyssnare att så är fallet.

VAD KAN VI VÄNTA OSS AV HÖGERFRONTEN?

Det är självklart skillnad på vad enskilda partiföreträdare säger och vad som skrivs i enskilda motioner i riksdagen. I alla de tre granskade partierna finns det högröstade krafter som vill gå längre än partimajoriteten.

Men det interna trycket betyder också något, i alla de tre partierna, och den här granskningen visar att de tre partierna med tiden har blivit alltmer tydliga i sin ambition att förändra public service.

Vad kan en sådan "högerfront mot public service" (för att låna ett begrepp från Svenska Dagbladet) innebära om en högerregering bildas efter nästa val?

För att analysera den frågan måste man först konstatera att mediepolitiken och hanteringen av public service är en mycket viktigare fråga för Sverigedemokraterna än för de andra två partierna. Det är där den hårdaste kritiken finns och det är från dem de mest långtgående förslagen läggs. Partiet betonar både public services viktiga roll i samhället och har ett program och flera konkreta förslag för hur public services uppdrag och innehåll bör förändras. Detta betyder också sannolikt att SD kommer att driva frågan hårt för att stötta en eventuell högerregering. SD vill både smalna av och kraftigt öka kontrollen av public service, till en nivå där de till och med tänker sig straff för enskilda journalister som inte lever upp till "saklighetskravet". Företrädare för partiet talar ofta om Ungern och Polen som förebilder, där de regerande högerextrema partierna använt public service och mediepolitiken som ett slagträ, sparkat chefer, journalister och omvandlat "statstelevisionen" till ett propagandainstrument för regeringen. Sverigedemokraterna anser att public service är opartiskt för att det inte tillräckligt tydligt presenterar Sverigedemokraternas världsbild.

Kommer Moderaterna och Kristdemokraterna att gå emot konkreta förslag i den riktningen? Det är förstås omöjligt att svara på. Det finns krafter inom båda dessa partier som inte vill ta ett steg i den riktningen. Men det finns också

krafter som i stort delar SD:s bild. Och vad händer om SD krävs för att skapa ett fungerande regeringsunderlag, och mediepolitiken blir deras viktigaste förhandlingsfråga?

På en punkt är partierna så överens att det i dag går att dra en enkel slutsats: med en högerregering efter nästa val kommer SVT, SR och UR få kraftigt minskade anslag och ett betydligt smalare uppdrag. Nyheter, barnkultur, minoritetsprogram och icke-kommersiell kultur. Om SD får som de vill kommer uppdraget också handla om att spegla Sveriges "ärofyllda historia". Men inget mer Vinterstudion. Ingen Mello. Inget På Spåret. I alla fall inte i public service.

Det andra som verkar relativt tydligt är att kontrollen och granskningen av public service kommer att öka. På något sätt. Troligen kommer Moderaternas förslag att utreda frågan bli det första de kommer överens om. Vad som kommer ut av en sådan utredning, eller hur direktiven kommer att se ut, blir åter en fråga om förhandlingar. Men att granskningen och kontrollen av den oberoende journalistiken inom public service kommer att öka verkar stå utom tvivel. Alla tre partierna strävar i den riktningen.

If it aint broken, don't fix it, säger ett gammalt engelskt ordspråk. Men är det kanske just det de tre partierna försöker göra. De upplever ett politiskt problem med public service, och för att kunna göra något åt detta måste de hävda att public service är vinklat och därmed retoriskt mana fram ett problem, för att sedan lägga fram lösningar på detta påstådda problem. Lösningar som dessutom riskerar att gå hårt åt journalistikens oberoende.

Är det så enkelt att man bara kan kapa bort en del "krimskrams" och sedan räkna med att den högkvalitativa nyhetsförmedlingen och smalare kultur finns kvar?

Alla tre här granskade partier är överens om att smalna av public service. Men vad skulle det egentligen innebära? Är det så enkelt att man bara kan kapa bort en del "krimskrams" och sedan räkna med att den högkvalitativa nyhetsförmedlingen och smalare kultur finns kvar?

Troligen inte. Det finns flera exempel från andra länder på att ett snävt uppdrag också gör public service alltmer irrelevant. Till slut blir det svårt att hävda dess existens över huvud taget. De som argumenterar emot en avsmalning pekar ofta på den risken. Ett smalt utbud av god kvalitet är beroende av att det samtidigt finns ett bredare utbud.

Ett kapat public service skulle kunna vara det första steget till nedläggning. Dessutom har public service traditionellt inte bara handlat om att förmedla kultur och nyheter. I en artikel i DN skriver de båda SVT-cheferna Jan Helin och Eva Beckman:

I ett alltmer polariserat samhälle, med en offentlighet som tycks falla isär, kan det ha ett egenvärde att skapa gemensamma upplevelser som många människor i samhället delar. Det kan gälla en valdebatt eller en engagerande granskning – men också en underhållande mellanakt i "Melodifestivalen". SVT:s uppgift är att bidra till att göra publiken mer nyfiken och insatt, och vill som public service ha en relation till hela publiken. Allting tyder på att smalare program gynnas av att ligga sida vid sida med publikt bredare genrer – det ökar chansen för att publiken ska råka fångas av något de inte själva skulle ha sökt upp. Framgången för "Vår tid är nu" på SVT Play bidrar till att fler tittare kan upptäcka "Babel" eller "Utrikesbyrå".

Den beskrivningen av public services uppgift verkar inte delas av de tre partier som granskas i föreliggande rapport. Det tycks blåsa till hård strid om public service inför valet 2022. Ända sedan starten under massmediernas barndom har public service, och dess oberoende, betraktats som en viktig del av demokratin och det demokratiska samtalet. Nu är den saken inte längre lika given. Allt fler frågor ställs om public services framtid. Svaret på dessa frågor kan komma att påverka betydligt mer än bara tre public servicebolag i den svenska mediebranschen.

KÄLLOR

- Andersson Anders, *Public service behövs mer än någonsin*, Wermlands Tidningen, 13/1 2020
- Andersson Jonas, Bengtsson Angelika, Emilsson Aron, Sundin Cassandra, *Ett osakligt och onyanserat public service måste reformeras*, Dagens Nyheter, 20/11 2019
- Andersson Ulrika, *Förtroende för svenska medier under coronapandemin 2020*, SOM-institutet, 2020
- Axén Gunnar, *Moderaterna är rädda att public service ska gå till motanfall*, Nyheter I dag, 2/12 2018
- Baas David, *SD:s beslut: Behåll public servicekanalerna*, Expressen, 24/11 2019
- Baas David, *SVT och SR, Lyssna på vad SD säger nu*, Expressen, 23/11 2019
- Beckman Lars, Ericson Jan, *Granskning av public service*, Motion 2019/20:2418, Sveriges riksdag
- Bengtsson Angelika, *med anledning av prop. 2017/18:261 Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service*, Motion 2018/19:24, Sveriges riksdag
- Bengtsson Angelika, Aronsson Emil, *Public service har en slagsida åt vänster*, Aftonbladet, 29/2 2020
- Bergheden Sten, *Sänk kostnaderna för public service*, Motion 2019/20:3125, Sveriges riksdag
- Bergman Tommy, Sepáram Damon Dastory, *SD-politiker vill åsiktsregistrera journalister*, www.svt.se, 24/9 2015
- Bjereld Ulf, *Moderater vill lägga ned SVT och sätta plankare i fängelse*, www.ulfbjereld.blogspot, 12/5 2019
- Det här är public service, Myndigheten för press, radio och tv
- Emilsson Aron m.fl., *Public service-frågor*, Motion 2020/21:803, Sveriges riksdag
- Emilsson Aron m.fl., *Public service i en demokrati*, Motion 2018/19:1642, Sveriges riksdag
- Eriksson Göran, *KD skapar högerfront för att krympa public service*, Svenska Dagbladet, 9/11 2019
- Ett modernt public service nära publiken – villkor 2020–2025*, Proposition 2018/19:136, Sveriges riksdag
- Farran-Lee Lydia, Även M och KD kritiska mot SD:s public serviceförslag, www.svt.se, 24/2 2020
- För förtroendets skull, Granskningsnämndens granskning av public service*, Riksrevisionen, 2020:26
- Grönlund Emil, *Moderaternas starkaste fäste tar ställning: public service ska avskaffas*, www.svt.se, 19/5 2019
- Heberlein Ann, *Public service bör ha alla medborgares förtroende*, Dagens Samhälle, 27/3 2018
- Hedlund Viktor, *SD:s Bylund vill straffa partiska journalister*, Expressen, 27/2 2020
- Ivarsson Margareta, *Konceptet public service*, Institutionen för kultur- och medievetenskaper, Umeå universitet 2011
- Jönsson Martin, *Demoniseringen av public service speglar en farlig politisk agenda*, Dagens Nyheter, 15/5 2019
- Kilström Linnéa, *Ebba Bush: Public service bör smaltas av*, Dagens Media 4/9 2020
- Kleja Monika, *SD-motion: programansvariga i public service ska kunna straffas*, Arbetsvärlden, 28/2 2020
- Kullgren Peter, *Dags att smalta av public service*, Dagens Nyheter, 2/10 2019
- Larsson Margareta, *En oberoende granskningsnämnd*, Motion 2013/14: K334, Sveriges riksdag
- Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service*, Kulturutskottets betänkande, 2018/19:KrU2, Sveriges riksdag

Malm Victor, *Sverigedemokraterna går under utan public service*, Expressen, 28/2 2020

Melchior Sigrid, *Hoten mot public service*, Reportrar utan gränser, 2020

Nesser Johannes, *M och SD vill införa sanktioner vid fällningar i GRN*, Journalisten, 3/3 2020

Nilsson Owe, *SD ändrar inte politik om public service*, TT, 24/11 2019

Olin Mats, *Thyselius Erik, Sakligheten i SVT och SR, en granskning av Granskningsnämnden*, Timbro 2016

Professor aufärdar M-kritik mot public service, Aftonbladet, 19/10 2019

Public service, www.sd.se

Riedl Edward, *Public service kan inte fortsätta vara vänstervridet*, Västerbottens-Kuriren 22/8 2020

Rogvall Filippa, *Åkesson kommer med sossiga förslag*, Expressen 10/11 2020

Sarnecki Simon, *SD vill kalla in SVT-chefer till riksdagen: Public service är partiska*, www.svt.se, 21/2 2020

Svanström Stefan, *Sluta med transprogram*, SVT, Dagen, 19/10 2017

Sveriges Radio svarar på att Jimmie Åkesson vill lägga ner P3, P3 Nyheter, 29/8 2018

Utbult Roland, m.fl., med anledning av prop. 2018/19:136 *Ett modernt public service nära publiken – villkor 2020–2025*, Motion 2019/20:61, Sveriges riksdag

Utbult Roland, m.fl., med anledning av prop. 2017/18:261 *Långsiktig finansiering och stärkt oberoende för public service*, Motion 2017/18:4201, Sveriges riksdag

Vad är public service, www.sverigesradio.se

Voss Sundell Joachim, *Förtroendebaren: fortsatt högt förtroende för public service*, www.svt.se, 12/3 2020

Voss Sundell Joachim, *Public service viktigaste nyhetskällan i sju europeiska länder*, www.svt.se, 14/6 2018

Wiechel Markus, *Förbättrat arbete med public service*, Motion 2019/20:3151, Sveriges riksdag

Tankesmedjan

Tiden vill stimulera progressiv debatt kring de avgörande utmaningar som samhället står inför: klimatomställning, trygghet i förändring och minskad ojämlikhet.

Tankesmedjan Tiden vill visa att det är möjligt att driva progressiv politik i en tid som är både globaliserad och lokal. Vi vill visa att en sådan politik varken behöver vara dogmatisk, låst vid sin historia eller ett resultat av kortsiktiga kampanjstrategier och triangulering.

Vi deltar i den politiska debatten, analyserar samhällsproblem, tar fram rapporter med reformförslag och ordnar seminarier.

Tankesmedjan Tiden ger även ut den socialdemokratiska idétidskriften Tiden.

tankesmedjan
TIDEN

tankesmedjantiden.se